

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN OP VRAGEN VAN

W.A. Minderhout (PvdA)
A. Kasbergen (GL)
A.H.K. van Viegen (PvdD)
J.H. Haasnoot (50PLUS)
J. Mooiman (PVV)
(d.d. 20 februari 2020)

Nummer
3592

Onderwerp
Schriftelijke vragen afschot Smient

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting van de vragensteller

In 2017 pleitten Partij van de Arbeid, GroenLinks, Partij voor de Dieren, 50PLUS en PVV tevergeefs tegen de in het Faunabeheerplan opgenomen toestemming om jaarlijks 6500 smienten af te schieten. Op 3 december 2019 heeft de rechtbank van den Haag de bezwaren van verschillende natuurorganisaties tegen het Faunabeheerplan smient Zuid-Holland 2017-2023 echter gegrond verklaard. Voor deze soort geldt een instandhoudingsverplichting. In 2012 werd de grootte van de smientenpopulatie door SOVON als 'matig ongunstig' beoordeeld, 25% lager dan de landelijke Natura 2000-instandhoudingsdoelstelling. Sindsdien is de populatie verder afgenomen. De rechter heeft geoordeeld dat niet kan worden aangetoond dat de staat van instandhouding van de smient niet verder zal verslechteren door uitvoering van het faunabeheerplan dat voorziet in afschot van maximaal 6.500 smienten.

Groot was onze verbazing toen wij in de pers moesten vernemen dat GS tegen dit vonnis in beroep is gegaan. Hierover is inmiddels maatschappelijke onrust ontstaan en er is een petitie georganiseerd.

Naar aanleiding van het bovenstaande legt de Partij van de Arbeid, GroenLinks, Partij voor de Dieren, 50PLUS en Partij voor de Vrijheid de volgende vragen aan u voor.

1. *Waarom heeft GS hoger beroep aangetekend tegen het vonnis van de rechter? Wat zijn uw gronden daarvoor? De argumentatie bij het vonnis lijkt toch afdoende om niet*

verder te procederen. Graag een toelichting. Indien nodig kunt u ons hierover in vertrouwen informeren, in verband met lopende rechtszaak.

Antwoord

In Zuid-Holland geldt een vrijstelling voor het bestrijden van de smient ter voorkoming van schade aan gewassen. Deze vrijstelling is vastgelegd in de door uw Staten vastgestelde Omgevingsverordening Zuid-Holland. Ter uitvoering van deze vrijstelling heeft de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (FBE)¹ een faunabeheerplan opgesteld. Dat faunabeheerplan is vervolgens door ons getoetst aan de eisen die de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening daaraan stellen. Het goedkeuringsbesluit is via een bezwaarprocedure aangevochten door de Vogelbescherming en de Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland. De bezwarencommissie adviseerde om beide bezwaren ongegrond te verklaren. Conform dat advies hebben wij besloten om het goedkeuringsbesluit in stand te laten. Beide partijen hebben vervolgens de stap naar de rechter gezet, hetgeen heeft geresulteerd in de uitspraak van 3 december 2019 waarin de rechtbank Den Haag oordeelde dat wij het faunabeheerplan onterecht hebben goedgekeurd. Er zijn meerdere redenen om tegen deze uitspraak in hoger beroep te gaan en een oordeel te ontvangen van de hoogste rechter:

- a. Het gevolg van de uitspraak van de rechtbank is dat het provinciale beleid, namelijk de door uw Staten vastgestelde verordening en het door de FBE vastgestelde faunabeheerplan, niet uitgevoerd kan worden. Deze besluiten zijn goed onderbouwd en na uitgebreide behandeling, ook in uw Staten, tot stand gekomen. Met het hoger beroep zetten we de ingezette beleidslijn voort.
- b. De rechtbank concludeert dat er geen verschil van inzicht is tussen de betrokken partijen over de staat van instandhouding van de smient. Dat is niet juist. In dat verband merken wij op dat uw veronderstelling dat de populatie sinds 2012 is afgenomen, niet terecht is. Volgens de website van SOVON Vogelonderzoek Nederland is er voor de laatste 12 seizoenen sprake van “geen significante aantalsverandering”. Met andere woorden: in het verleden is het aantal overwinterende smienten in Nederland gedaald, maar dit aantal is nu al langere tijd stabiel. Juridisch gezien is het bovendien van belang dat er duidelijkheid komt, mede met het oog op precedentwerking, over de rol die Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen spelen bij de beoordeling van de staat van instandhouding van soorten.
- c. Ten slotte is voor ons niet duidelijk wat het wettelijk kader is voor het toetsen van effecten op de staat van instandhouding. In het faunabeheerplan is geconcludeerd dat de gunstige staat van in instandhouding voorlopig niet in het geding is, maar dat desondanks het afschot beperkt zal worden door middel van een quotum.

Ten aanzien van deze zaken ontvangen wij graag van de Raad van State een definitief oordeel, vooral ook vanwege de ontwikkeling van toekomstig beleid dat betrekking heeft op meer soorten dan alleen de smient.

¹ In het bestuur van de Faunabeheereenheid zijn de volgende (maatschappelijke) organisaties vertegenwoordigd: Federatie Particulier Grondbezit, Jagersvereniging, de Nederlandse Organisatie voor Jacht en Grondbeheer, LTO Noord afdeling Zuid-Holland, Vereniging Natuurmonumenten, Stichting het Zuid-Hollands Landschap, Vereniging Boeren natuur Zuid-Holland en de Dierenbescherming.

2. *Kan er een overzicht gegeven worden van alle verloren rechtszaken rond faunabeheerplannen van de afgelopen 5 jaar en tot welke leerpunten dat heeft geleid?*

Antwoord

Zie bijgevoegd overzicht van gevoerde rechtszaken met betrekking tot faunabeheerplannen. Dit betreft de juridische procedures waarin in de periode vanaf 1 januari 2015 uitspraken door de rechter zijn gedaan en de procedures die op dit moment nog lopen.

Uit het overzicht blijkt dat juridische procedures soms leiden tot kleine aanpassingen in besluiten, maar dat in een zeer ruime meerderheid van de uitspraken het ingezette beleid stand houdt bij de rechter.

Over het algemeen leiden rechterlijke uitspraken tot een aanscherping van de onderbouwing van daaropvolgende besluiten en tot meer helderheid over de interpretatie van wettelijke kaders.

3. *Kunnen wij uit de beslissing van GS om hoger beroep aan te tekenen concluderen dat GS nog steeds van plan is om de afschot van smienten in het faunabeheerplan op te nemen?*

Zo ja, waarom?

Zo nee, graag een toelichting.

Antwoord

Uw Staten hebben bij verordening vrijstelling verleend voor het doden van smienten. Ter uitvoering van die vrijstelling heeft de FBE een faunabeheerplan vastgesteld hetgeen door ons is goedgekeurd op grond van de eisen die wet en verordening daaraan stellen. Zie ook de beantwoording van vraag 1.

4. *In het coalitieakkoord staat de volgende passage vermeld: Overlast van in het wild levende dieren bestrijden we op de meest diervriendelijke manier. Heeft het college op basis van deze passage een nieuwe visie op faunabeheer ten opzichte van de vorige collegeperiode?*

Zo nee, waarom niet?

Zo ja, wanneer komt GS met een voorstel tot een kader rond faunabeheer dat met PS kan worden besproken?

Antwoord

Evenals tijdens de vorige collegeperiode vindt het faunabeheer plaats via een zogenaamde escalatieladder. Dit betekent dat er eerst diervriendelijke methodes, om schade of risico's te voorkomen, moeten worden toegepast. Pas als dat onvoldoende effect heeft wordt verjagen met ondersteunend afschot toegestaan.

Overigens hebben wij het voornemen om aan de slag te gaan met een beleidskader voor beschermde soorten, waar ook het faunabeheer deel van uit maakt. We verwachten u hierover nog voor het zomerreces nader te kunnen informeren.

Den Haag, 10 maart 2020

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit